

BONDEFÖRBUNDETS VALPROGRAM.
Till Sveriges jordbruksbefolkning.

Då Sveriges folk i år går till val af representanter till riksdagens andra kammare, är det af en stor betydelse att ställning tages till de för dagen mest aktuella frågorna. Det är i synnerhet för den jordbrukande befolkningen nödvändigt, att den nu mer än förr beaktar de spörsmål, som direkt beröra dess egen näring.

Modernnäringens rätt tillvaratages endast därigenom att den i riksdagen representeras i sådan omfattning att dess utöfvare där kunna göra sig gällande. Personer, valda inom egna led, kunna bäst framföra jordbrukets synpunkter och kraf.

Bondeförbundet fordrar, att jordbrukets intressen tillvaratagas och att lagstiftningen går i sådan riktning att näringen för dess utöfvare blir ekonomiskt bärande, ty om jordbruket, som är vår modernäring, kommer på obestånd, blir följden densamma för hela vårt land och alla dess öfriga näringar.

Sveriges bondeklass har sedan urminnes tider värnat om landets såväl materiella som kulturella utveckling, och att Bondeförbundet följer sina förfäder i spåren framgår af följande program.

1.

Bondeförbundet afser att vara en sammanslutning af Sveriges jordbrukarebefolkning för främjande af egna berättigade sociala, politiska och ekonomiska intressen. Det har därför som sitt mål uppsatt att arbeta för tillämpandet af rättvisans och rättfärdighetens principer i allmänna angelägenheter samt att gifva styrka åt landsbygdens representation i den svenska riksdagen.

Organisationens uppgift är sålunda att organisera jordbruksbefolkningen så att den skall kunna göra sitt inflytande gällande vid allmänna val och angelägenheter.

2

Vårt svenska samfundslif är byggt på kristendomens starka grundval, och det skulle bli en allvarlig olycka för landet om denna skulle raseras.

Kraf på att kristendomsundervisningen skall uteslutas ur skolorna har för länge sedan framförts, och detta kraf kommer att framträda allt starkare och starkare. Då ett reformarbete i den riktningen skulle blifva till obotlig skada för vårt folk, så fordra vi, att kristendomsundervisningen, bibehålles som grundval för vår folkundervisning.

Beträffande undervisningsväsendet i allmänhet fordra vi:

att folkundervisningen höjes samt utvecklas i praktisk riktning, men också att kommunerna få större inflytande på undervisningens ordnande och de frågor af rent praktisk natur, som stå i sammanhang härmed.

3.

Klart torde vara för alla medborgare, som allvarligt sträfva för folkets väl, att rusdryckerna äro en folkfiende, som på det kraftigaste måste bekämpas. Nykterhetsverksamheten bör på ett ärligt sätt främjas och icke utnyttjas för partipolitiska syften.

Bondeförbundet skall därför med ren öfvertygelse verka för att på lagstiftningens väg komma fram till allmän folknykterhet.

4.

Då äganderätten är den säkraste grundvalen för skapandet af trefnad och välstånd för vårt folk och är det bästa medlet att framdrifva produktionen, samt då ett upphäfvande af densamma skulle verka nedbrytande på hela vår jordbruksnäring vill Bondeförbundet kämpa för den privata äganderättens bevarande. Vi anse, att jordfrågans bästa lösning är att skapa allt flera och flera egna jordbruk på äganderättens grund.

5.

Såsom förhållandena nu äro, är det ofantligt svårt för jordbrukarna att för jordbrukets rätta skötsel erhålla nödig arbetskraft. Jordbruket är ej nog bärkraftigt för att ge arbetarna samma lön och i öfrigt lika förmåner, som de erhålla vid industrin. Följden häraf har blifvit, att landsbygden affolkas allt mer och mer. Något

måste göras för att råda bot för detta, som i hög grad nedsätter landets förmåga att inom egna gränser producera livsförnödenheter för att fylla det egna behovet.

Landtarbetarefrågan bör därför ordnas så, att arbetarna vid jordbruket blifva i ekonomiskt afseende likställda med industriarbetarna. Men för att detta mål skall kunna uppnås, måste jordbruksnäringen göras lika ekonomiskt bärande. Egnahemsfrågan måste med det första lösas på ett praktiskt sätt, så att de som vilja förvärfva sig ett eget hem ej besväras af vidlyftiga och tidsödande byråkratiska former.

Dessutom skall Bondeförbundet stödja bolagsarrendatorers, kronoarrendatorers samt sådana å ecklesiastiska boställen och med dem likställdas sträfvan att friköpa sin arrenderade jord jämte nödig skogs- och betesmark i alla de fall där sådant kan ske.

6.

Handels- och näringsfrihet, som är en af vårt folks dyrbaraste rättigheter, har på grund af trustväsendet blifvit ett tomt ord, och hela landets näringslif håller nu på att fjättras i trust- och monopolväldets bojar. Vi vilja därför med all makt värna om en sund handels- och näringsfrihet och arbeta för:

att lagstiftningen på kraftigaste sätt ingriper mot all sådan trust-, monopol-, kartell- och ringbildning, som med storkapitalets makt leder till förlamande och utarmande af i första rummet jordbruket men därjämte handels- och näringsfriheten; samt

att tullskyddet ej får utnyttjas för att tjäna trust- och monopolväsendet, utan bör vara till för att skydda inhemsk näring mot en öfvermäktig utländsk konkurrens.

7.

Kreditväsendet måste ordnas på ett för jordbruket ändamålsenligt sätt. Fastighets- och driftskrediten bör ordnas så, att den ej verkar förlamande på näringen.

Bondeförbundet vill därför verka för ordnandet af lämpliga kreditanstalter, och det bör snarast möjligt undersökas i hvad mån ett modifieradt Raiffeisensystem kan tillämpas i vårt land.

8.

Enär kommunalskattefrågan vid denna riksdag endast vunnit en provisorisk lösning, så framstår den alltjämt såsom en för jordbrukarna mycket viktig fråga. Det ligger därför vikt uppå, att jordbrukets intressen vid dess fortsatta behandling beaktas. Bondeförbundet måste vaka öfver att jordbruksnäringen icke beskattas hårdare än andra näringar.

Att taga bestämd ställning till huru frågan definitivt skall lösas låter sig däremot nu icke göra, då den allt fortfarande måste blifva före mål för en ny och allsidig utredning.

9.

Beträffande rättsväsendet uppställa vi följande kraf:

att tro och heder må utgöra den grundval, på hvilken all rätt ytterst skall hvila;

att nämndemannainstitutionen vid landets häradsrätter bibehålles och utvecklas, så att den kan göra sig mera gällande; samt

att rättsordningen förenklas och göres snabbare.

10.

Från alla de stora partierna har sedan många år tillbaka vid valstriderna gifvits löfte om sparsamhet med statens medel. Dessa löften ha emellertid aldrig infriats, utan slöseriet har fortgått och hotar att bli ännu värre för hvarje år som går.

Nya ämbetsverk ha skapats, utredningskommittéer ha af de olika regeringarna tillsatts i mängd utan den

ringaste hänsyn till landets ekonomiska bärkraft. Det är klart, att skatterna härigenom ha måst öka i oroväckande grad, och svenska folket dignar snart under skattebördan, om det i fortsättningen får fortgå på samma sätt som hittills.

Det är en af Bondeförbundets allra främsta uppgifter att gå till storms mot detta skrifvordöme och denna byråkrati, som gör samhällsmaskineriet allt mer och mer inveckladt, hvilket i sin ordning har till följd: ännu mera ämbets- och tjänstemän.

Bättre kontroll och större sparsamhet med statens medel måste ovillkorligen iakttagas, och därför fordra vi:

att ämbetsverken förenklas;

att öfverflödiga ämbets- och tjänstemannaposter indragas samt

att kommittéväsendet inom vårt politiska och ekonomiska lif starkt begränsas.

11.

Vi önska:

att inskränkningen af militärväsendet genomföres successivt i den mån landets inre och yttre politiska förhållanden det medgifva.

För att vinna framgång vid instundande riksdagsmannaval är det nödvändigt, att samtliga jordbrukets odlare göra gemensam sak med sina organiserade yrkesbröder för att stödja Bondeförbundet i dess kamp för likställighet mellan jordbruket å ena sidan och industri och öfriga näringar å den andra i såväl ekonomiskt som socialt hänseende.

Vi vädja därför till jordbrukarna att under årets valkampanj, en och hvar på sin ort och på det sätt de förmå, samla sig under Bondeförbundets fana.

Endast genom en enig och kraftig samverkan mellan alla jordbrukets män kan vårt stora fosterländska mål uppnås.

RÖSTA DÄRFÖR MED BONDEFÖRBUNDET!